

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Företagsekonomiska Institutionen

Kandidatuppsats i Extern redovisning och företagsanalys

Höstterminen 2009

VAD HÄNDER NÄR REVISIONSPLIKTEN AVSKAFFAS?

Författare:

Jon Karlsson 82

Viktoria Ljung 74

Handledare:

Professor Thomas Polesie

Sammanfattning

Uppsatsens titel:	Vad händer när revisionsplikten avskaffas?
Seminarium datum:	2010-01-18
Ämne:	FEG313, Examensarbete kandidatnivå, 15 hp
Författare:	Viktoria Ljung, Jon Karlsson
Handledare:	Professor Thomas Polesie
Nyckelord	Revisor, revision, revisionsplikten

Syftet med uppsatsen är att få en uppfattning om vilka effekter avskaffandet av revisionsplikten har på små aktiebolag och revisionsbyråer.

Vi har till mesta dels använt oss utav den kvalitativa metod men även till viss del av den kvantitativa metoden för att uppnå vårt mål. Typen av data som används i uppsatsen är enbart sekundärdata.

I den teoretiska delen presenteras hur revisionen vuxit fram och hur den ser ut idag. Vi redovisar även de remissvar som regeringen har fått till följd av utredningen om avskaffandet av revisionsplikten. Vi har med remissvar från FAR SRS, Skattemyndigheterna, Ekobrottsmyndigheten, Företagarna och svenskt näringsliv vilka är de som är av relevans för vår studie.

Det framgår i vår studie att en förändring för små aktiebolag inte kommer att vara mycket påfallande om revisionsplikten avskaffas. Vad avser företagets trovärdighet kommer den inte heller att påverkas nämnvärt då de alltid kan uppta revisionen igen. Små revisionsbyråer kommer att få kämpa om uppdragen då marknaden kommer förändras till en efterfrågemarknad. Vi fann att myndigheterna är de som berörs negativt av avskaffandet.

Abstract

Title: What happens when the audit requirement is abolished?
Seminare date: 2010-01-18
Course: FEG313, Bachelor thesis in buisness and administration, 15
University Credit Points
Authors: Viktoria Ljung, Jon Karlsson
Advisor: Thomas Polesie
Key Words: Auditor, audit, mandatory audit

The purpose of this essay is to get an idea of the impact of the abolition of the audit requirement on small companies and accounting firms.

We have mostly used the qualitative research method, but also a small part of the quantitative research method to achieve our goal. The type of data used in this paper is secondary data.

In the theoretical part it is presented how the audit has evolved and how it looks today. We also report the referral responses which the government has received as a result of the investigation for the removal of the audit requirement. We also have the referral responses from FAR SRS, the tax authorities, financial crime authorities, Företagarna and Svenskt Näringsliv which are those that are relevant to our study.

It is apparent in our study that a change for the small companies will not be so great if the audit requirement will be removed. With regard to corporate credibility, it will not be affected significantly when they can always take up the audit again. Small accounting firms will struggle on missions when the market changes into a demand market. We also found that the authorities are those who are affected negatively by the removal.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INLEDNING	6
1.1 BAKGRUND.....	6
1.1.1 Vad är revision?	6
1.2 PROBLEMDISKUSSION	6
1.3 SYFTE	7
1.4 AVGRÄNSNING	7
2 METOD.....	8
2.1 METOD OCH METODOLOGI.....	8
2.1.1 Induktiv metod	8
2.2 DATAINSAMLING.....	8
2.2.1 Primärdata	8
2.2.2 Sekundärdata	9
2.3 VETENSKAPLIG METOD	9
2.3.1 Kvalitativa metoder	9
2.4 GILTIGHETSSPRÅK	9
3 TEORETISK REFERENS RAM	10
3.1 REVISIONENS HISTORIA.....	10
3.2 REVISION IDAG	10
3.3 LAGAR OCH REGLER	10
3.3.1 ABL – Aktiebolagslagen	11
3.3.2 Årsredovisningslagen – ÅRL.....	11
3.3.3 EG: s bolagsrättsliga direktiv.....	12
3.4 UTLÄNDSKA FÖRHÅLLANDEN	13
3.4.1 England.....	13
3.5 SVERIGES REGERINGS UTREDNING.....	14
3.5.1 Utredningen.....	14
3.6 UTREDNINGENS KONSEKVENSBESKRIVNING	16
3.6.1 Ägare	16
3.6.2 Kreditgivarna	17
3.6.3 Leverantörerna	17
3.6.4 Kunderna	17
3.6.5 Anställda.....	18
3.6.6 Myndigheterna	18
3.6.7 Revisorerna.....	19
3.7 REMISSVAR FRÅN OLIKA ORGANISATIONER	19
3.7.1 Om FAR SRS	20
3.7.2 Om Ekobrottsmyndigheten.....	22
3.7.2.1 Remissvar från Ekobrottsmyndigheten.....	22
3.7.3 Om Skatteverket.....	25
3.7.3.1 Remissvar från Skatteverket	25
3.7.4 Om Företagarna	27
3.7.4.1 Remissvar från Företagarna	27
3.7.5 Om Svenskt Näringsliv.....	29

3.7.5.1 Remissvar från Svenskt Näringsliv	29
4 ANALYS	31
4.1 VAD HÄNDER MED SMÅ AKTIEBOLAG OM REVISIONSPLIK TEN AVSKAFFAS?	31
4.2 FINNS DET RISK FÖR ATT FÖRETAGENS TROVÄRDIGHET SÄNKS GENTEMOT INTRESSENTERNA?	32
4.3 KOMMER SMÅ REVISIONSBYRÅERS MÖJLIGHETER ATT ÖVERLEVA BLI SÄMRE?	34
5 SLUTSATS	35
5. 1 SVAR PÅ FORSKNINGSPRÅGORN A	35
5.1.1 Vad händer med små aktiefbolag om revisionsplikten avskaffas?.....	35
5.1.2 Finns det risk för att företagens trovärdighet sänks gentemot intressenterna?.....	35
5.1.3 Kommer små revisionsbyråers möjligheter att överleva bli sämre?.....	35
5.2 FÖRFATTARNAS ÅSIKT.....	35
5.3 FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	36
KÄLLOR:	37

1 Inledning

1.1 Bakgrund

1.1.1 Vad är revision?

När man säger ordet ”revision” är det första som slår tanken att man kritiskt granskar, bedömer och uttalar sig om en organisations redovisning och förvaltning. Revision kräver dock mer än detta. Kunskaper inom redovisning, juridik och beskattning är nödvändigt om man ska kunna kritiskt granska en organisation. Då dessa ändras behöver revisorn ständigt hålla sig uppdaterad. (<http://alltomrevision.wordpress.com/>)

När en revision sker så betyder det att en godkänd revisor ser igenom ett företags årsredovisning, bokföring och förvaltning. När revisorn har gjort detta så gör han rapporter i form av uttalanden. (www.farsrs.se)

1983 kom det en lag som tvingade alla aktiebolag att ha en godkänd eller auktoriserad revisor för att minska den ekonomiska brottsligheten. (Burén, Nyquist, Svenskt Näringsliv, *Begäran om översyn av revisionsplikten*, 2005-06-22, s. 2)

Den 7 september 2006 gav regeringen en särskild utredare ett uppdrag för att se över reglerna för små bolag. Ett beslut från regeringen kom den 14 december 2006 om att utreda vilka ändringar som behövdes för att ta bort revisionsplikten för små aktiebolag, och även se över om det skulle behövas andra slags kontroller för att förhindra brott. (SOU 2008:32, sid. 69)

I nuläget föreslås lagen att träda i kraft 1 juli 2010, men ett slutgiltigt beslutet om när lagen ska träda i kraft har regeringen inte uttalat sig om. Lagändringen är tänkt att ge minskade kostnader och lätta på den administrativa bördan för mindre aktiebolag. Ändringen kommer även leda till att företag har möjlighet att välja vilka redovisnings tjänster de har behov av då revisionsplikten blir frivillig.

1.2 Problemdiskussion

Den 3 april 2008 publicerade regeringen sin utredning huruvida man bör behålla revisionsplikten eller inte. Diskussionerna är många och det är även åsikterna om en slopad revisionsplikt. Debatten om en avskaffad revisionsplikt har pågått en längre tid och åsikterna går isär.

Det gjordes en utredning av professorerna Per Thorell och Claes Norberg, Ernst & Young, och Lunds Universitet på uppdrag av Svenskt Näringsliv. I utredningen visade det sig att Sverige bör avskaffa revisionsplikten.

Utredarna påstår att revisionsplikten medför höga kostnader och detta resulterar i en hämmad internationell konkurrens. De menar också att nyttan inte uppväger kostnaderna. Det tycker att det istället ska vara frivilligt om man vill ha revision eller inte.

(<http://alltomrevision.wordpress.com/>)

I rapporten säger de att revisionsplikten är av intresse för samhället och inte företagsledningen och aktieägarna. De påstår att intressenterna ska klara av att bedöma om revision behövs eller inte och om det finns intresse så kommer de att kräva detta. Man anser också att om revisionsplikten blir efterfrågad så kommer den att bli mer effektiv och ändamålsenlig.

(<http://alltomrevision.wordpress.com/>)

Skatteverket tycker inte att utredningen har tagit hänsyn till den positiva effekt revisionsplikten har på förebyggandet av fel och fusk i inkomst- och skattedeklarationerna. De tror att om man avskaffar revisionsplikten så kommer detta öka omedvetna och medvetna fel i räkenskaperna hos företagen och detta leder till ökade fel i deklARATIONERNA. Då Skatteverkets arbetsbörda kommer att öka med tanke på de ökade felen i deklARATIONERNA vill de inte att man avskaffar revisionsplikten. (www.skatteverket.se)

Om revisionsplikten avskaffas så anser Skatteverket att man ska sätta ihop kompenserande åtgärder så att man ser till att standarden på redovisningen inte minskar och att skattefelen inte ökar. (www.skatteverket.se)

Parterna som är inblandade och som påverkas tror väldigt olika om vad som kommer att ske om revisionsplikten verkligen avskaffas. Vår frågeställning som vi kommer att utgå från i vår studie är:

- Vad händer med små aktiebolag om revisionsplikten avskaffas?
- Finns det risk för att företagets trovärdighet sänks gentemot intressenterna?
- Kommer små revisionsbyråers möjligheter att överleva bli sämre?

1.3 Syfte

Vårt huvudsyfte med uppsatsen är att utreda vilka möjliga effekter avskaffandet av revisionsplikten har på små aktiebolag och revisionsbyråer. Vi vill även se över om det finns en risk för att intressenternas förtroende minskar då vissa företag kommer att välja bort revisionen.

1.4 Avgränsning

Sverige är ett av de få länder inom EU som har kvar revisionsplikten. Vi har valt att avgränsa oss till Sverige med en jämförelse med England där revisionsplikten redan är avskaffad. Vi har även valt att inte genomföra några intervjuer och låter istället remissvaren representera parternas åsikter.

2 Metod

2.1 Metod och Metodologi

Syftet med metodavsnittet är att forskarna ska redovisa för de metoder man har valt att använda sig av i studien. Resultatet av denna studie ska även vara jämförbart med andra studier. Då vi i denna studie valt att enbart studera litteratur, regeringens utredning gällande avskaffandet av revisionsplikten SOU 2008:32 samt remissvar på regeringens utredning från olika organisationer och myndigheter kommer vi att använda oss av metoder som induktion, sekundärdata och kvalitativ data.

2.1.1 Induktiv metod

Induktion innebär att man utgår från en datainsamling och ur materialet försöker dra mer generella och teoretiska slutsatser. Ofta betonas det att datainsamlingen skall ske helt förutsättningslöst (Wallén 1996, s. 47). Induktion är alltså när vi utifrån en enskild händelse sluter oss till en princip eller en generell lagbundenhet. (Andersen 1998, s. 30).

I vår uppsats kommer vi att använda oss utav artiklar, uppsatser och utlåtanden från olika myndigheter. Då vi har bestämt oss för att skriva en litterär studie så kommer vi att använda oss utan den induktiva metoden. Genom att analysera och jämföra remissvaren med regeringens utredning kan vi få en uppfattning om hur ett avskaffande av revisionsplikten kan tänkas påverka företag.

2.2 Datainsamling

Alla undersökningar förutsätter att du på något sätt samlar in data. Det finns två övergripande sätt att dela in data. För det första är det möjligt att utgå från dess karaktär och form genom att skilja på kvantitativ data som uttrycker sig i siffror, antal och mängd, och kvalitativa data som uttrycker sig i ord, text och bilder. Det andra är att utgå från när och hur datamaterialet samlades in. Man brukar då skilja på sekundär och primär data (Christensen et al. 2001, s. 66).

2.2.1 Primärdata

Primärdata är data som samlas in av forskaren själv genom att använda sig utav olika insamlingstekniker som är anpassade för att lösa det aktuella problemet. Exempel på olika insamlingstekniker kan vara till exempel intervjuer eller olika typer av undersökningar så som marknadsundersökningar, det vill säga information som samlas in för första gången för en specifik studie (Christensen et al. 2001, s. 102).

2.2.2 Sekundärdata

Sekundärdata är data som tidigare har samlats in och sammanställts i ett annat sammanhang och med ett annat syfte än för den aktuella undersökningen. Sekundärdata kan utgöras av extern information som finns i offentliga och kommersiella databanker eller av intern information som finns inom organisationen (Christensen et al. 2001, s. 88).

Vi kommer endast att använda oss utav sekundärdata då vår studie är baserad på redan insamlad data. Det kommer att ske av data i form av remissvar på regeringens utredning från organisationer och myndigheter.

2.3 Vetenskaplig metod

2.3.1 Kvalitativa metoder

Kvalitativa metoder innebär en ringa grad av formalisering. Metoden har primärt ett förstående syfte. Vi är inte inriktade på att pröva om informationen har generell giltighet. Det centrala blir i stället att vi genom olika sätt att samla in information dels kan få en djupare förståelse av det problemkomplex vi studerar, dels kan beskriva helheten av det sammanhang som detta inryms i. Metoden kännetecknas av närhet till den källa vi hämtar vår information från (Holme & Solvang 1997, s. 14).

Vi vill att läsaren ska få en helhetsuppfattning och förståelse för uppsatsen och då anser vi att det är bästa att använda sig utav den kvalitativa metoden, vi kommer dock inte utesluta den kvantitativa metoden helt då vi kommer att ha med viss statistik i vår studie.

När vi gjort denna studie har vi framför allt jämfört regeringens utredning om avskaffandet av revisionsplikten mot remissvaren från organisationer och myndigheter. Vi har studerat texterna och svaren och tagit fram, det för studien, relevanta uppgifter som vi sedan analyserat och som mynnar ut i en slutsats.

2.4 Giltighetsspråk

Vi har baserat vår studie på artiklar och utlåtanden från olika statliga verk och parter som är väl insatta i ämnet. Vi tror därför att validiteten (trovärdigheten) i vårt arbete stämmer bra överens med verkligheten och att resultatet av vår studie är tillförlitligt. Det vi och läsaren måste vara medvetna om är att några slutgiltiga svar om rätt och fel omöjliga kan ges då lagförändringen ännu ej är genomförd, om lagförändringen har medfört goda eller onda ting för företag och myndigheter kan man enbart utläsa efter en tid som lagförändringen varit i kraft. Däremot kan man utläsa en tydlig antydning från företag och myndigheter om vad de tror kan komma att påverkas. Som studien visar är dessa spekulationer om vad som kan ske vid ett avskaffande av revisionsplikten relativt tillförlitliga då analysen utgår från svar från tillförlitliga källor, källor som har en lång erfarenhet gällande revisionsområdet.

3 Teoretisk referensram

3.1 Revisionens historia

Revision av företags redovisning är ingen ny företeelse den har sina anor ända från 2000 f. Kr och förekom bl.a. i Kina. I Sverige tyder det på att revision började användas redan på 1700-talet då handelskompanierna bildades. 1895 lagstodgades revisionen för aktiebolag. Genom 1944 års aktiebolagslag fick revisionen sin moderna utformning (www.ne.se).

Redan 1895 slogs kravet på revision av bland annat aktiebolag fast i lag. Denna lag såg inte ut som den lag vi har idag, det fanns till exempel inga kvalificerade revisorer, i dagens mening. Så sent som 1912 auktoriserades de första revisorerna i Sverige. Det dröjde ända till 1985 innan revisionsplikten infördes i aktiebolagslagen (www.ne.se).

3.2 Revision idag

Idag är alla aktiebolag skyldiga att ha revision och den måste utföras av minst en godkänd eller auktoriserad revisor. Revision av företag bygger på att man i efterhand granskar redovisningen och har som syfte att ge upplysning om hur ledningen förvaltar organisationen och redovisningens tillförlitlighet.

Det finns två typer av revision; extern och intern revision. Intern revision utförs vanligen av någon person inom organisationen medan en extern revision utförs av en revisor utifrån. Den externa revisionen är till skillnad från den interna obligatorisk för bland annat aktiebolag. Denna revision skall utföras av minst en godkänd eller auktoriserad revisor (www.ne.se). Förutom skillnaden att extern redovisning är obligatorisk är extern redovisning riktad mot både interna och externa intressenter. Redovisningen behandlar transaktioner med omvärlden och måste upprättas enligt lagar och praxis. Den interna redovisningen riktar sig mot intressenter inom företaget och tar även upp transaktioner inom företaget. Företagets interna behov styr utformningen av redovisningen och ligger till grund för beslutfattande och planering för framtida syften.

3.3 Lagar och regler

Idag finns det många regler och lagar om hur revision skall utföras och om revisorns roll i detta. Sverige har många egna regler och lagar men måste även följa reglerna i EG-direktiven. Några av dessa svenska lagar och regler finner vi i:

Aktiebolagslagen	Årsredovisningslagen
Bokföringslagen	Revisionslagen
Revisorslagen	Lagen om ekonomiska föreningar

Stiftelselagen	Revisorsförordningen och särskilda revisorsföreskrifter
FAR	EG: s bolagsrättsliga direktiv

3.3.1 ABL – Aktiebolagslagen

Utdrag från Nationalencyklopedin

”Sverige fick sin första aktiebolagslag 1848, bl.a. som en följd av den framväxande småindustrins ökade behov av rörelsekapital. Lagen var utformad efter fransk förebild och byggde på koncessionssystemet, som innebar att varje aktiebolagsbildning krävde speciellt tillstånd, grundat på lämplighetsprövning i det enskilda fallet.

1848 års lag ersattes 1895 av en ny lag, som var påverkad av den samtida tyska lagstiftningen och byggde på normativsystemet; detta innebar att generella regler fastställdes för aktiebolagsbildning. Efter revision av den gamla lagen antogs 1910 åter en ny aktiebolagslag.

I början av 1930-talet aktualiserades en översyn av aktiebolagsrätten bl.a. på grund av Kreugerkraschen, som avslöjade vissa brister hos reglerna om redovisning och kontroll. Denna översyn resulterade i en ny lag 1944, som trädde i kraft 1948. Denna lag ansågs emellertid svåröverskådlig och besvärlig att använda, varför 1975 en ny aktiebolagslag antogs. Dessförinnan hade 1970 lagen om förenklad aktiehantering och 1973 lagen om konvertibla skuldebrev antagits. Utredningsarbetet som ledde fram till 1975 års lag bedrevs tillsammans med kommittéer från övriga nordiska länder i ett försök att åstadkomma nordisk rättslighet. Den nu gällande aktiebolagslagen utfärdades 2005” (www.ne.se).

Aktiebolagslagen (ABL; 2005:551) reglerar aktiebolagen i första hand dock måste denna lag kompletteras med bl.a. Bokföringslagen (BFL;1999:1078), Årsredovisningslagen (ÅRL;1995:1554). I varje enskilt bolag finns det ytterligare regler om förvaltningen av bolaget dessa finner man i bolagsordningen. ABL genomgår ständigt revidering och ändringar görs i lagen kontinuerligt, den senaste ändringen är 2009:713 och gällde 23 kap. Fusion av aktiebolag, 23kap. 41§ Revisorsgranskning (www.notisum.se).

Aktiebolagslagen 9 och 10 kap. är mycket ingående och specifika för revisorns arbete med revisionen.

3.3.2 Årsredovisningslagen – ÅRL

ÅRL är en lag som reglerar aktiebolag och ekonomiska föreningars årsredovisning. Lagen gäller även för andra bolagsformer dock enbart de som är större än 10/24 det vill säga har fler än 10 anställda och tillgångar på mer 24 miljoner kronor. ÅRL föreskriver vad som skall finnas med i en årsredovisning, detta är balans- och resultaträkning, tilläggsupplysningar (noter) och förvaltningsberättelse. För att kunna göra en jämförelse mellan olika år skall föregående års resultat- och balansräkning finnas med i årsredovisningen. (Andersson, Ekström, Enqvist, Jansson, 2004, sid. 221)

Precis som ABL revideras och ändras ÅRL kontinuerligt och när det gäller EG:s bolagsrättsliga direktiv om att medlemsländerna skall harmonisera med varandra gällande redovisning implementerades dessa direktiv i ÅRL 1997 (Smith, 2006, sid 69)

3.3.3 EG: s bolagsrättsliga direktiv

Det är i framför allt EG:s fjärde- och sjunde (koncern) bolagsdirektiv som de lagstadgade reglerna om revisionen och revisionsplikt finns för företag som är skyldiga att upprätta års- och koncernredovisning. För Sverige gäller detta alla aktiebolag och även handelsbolag som har obegränsat ansvariga delägare som är svenska aktiebolag, utländska företag som omfattas av direktivet eller jämförbara bolag som inte lyder under andra lagar.

Revisionsplikten tas upp i fjärde direktivet artikel 51 där det beskrivs att företagens årsbokslut skall granskas av en eller flera av kvalificerade revisorer. Dessa revisorer skall även granska och kommentera förvaltningsberättelsen. I artikel 51 förklaras även att medlemsstaterna får undanta vissa företag gällande revisionsplikten, detta är dock frivilligt. Undantas vissa företag gällande revisionsplikten i en medlemsstad kan företagen ändå välja att anlita en kvalificerad revisor att utföra en revision, detta är helt lagligt. De gällande gränsvärdena skiljer sig en del mellan Sverige och andra EU-länder. Nedan ser ni en förteckning över de olika gränsvärden som gäller idag och vilka som ligger till förslag för den ändrade lagen om revisionsplikt. Gränsvärdenas innebörd är att företag som inte överskrider de satta gränsvärdena på balansdagen kan utnyttja de nya reglerna om frivillig revision (SOU 2008:32).

Värden	Sveriges gränsvärden idag	Sveriges gränsvärden förslag	EU-gränsvärden
Balansomslutning	25 milj. SEK	41,5 milj. SEK	41 milj. SEK
Omsättning	50 milj. SEK	83 milj. SEK	82 milj. SEK
Medelantalet anställda under året	50	50	50

Källa: SOU 2008:32 sid 17, 86

3.4 Utländska förhållanden

3.4.1 England

England, tidigare har huvudregeln varit att alla aktiebolag skall ha revision men 1994 kom det en regel som gjorde att de minsta företagen kunde undantas från revisionsplikten om inte aktieägare med minst 10 % rösträtt påkallade en sådan. Gränsvärdena har successivt höjts och är nu, balansomsättning 3,25 miljoner Pund, nettoomsättning 6,5 miljoner Pund och 50 anställda. Den så kallade regleringsfilosofin, cost-benefit analys, ligger till grund för avskaffandet av revisionsplikten och innebär att om inte nyttan är större än vad det kostar skall den tvingande regeln avskaffas.

Aktiebolag som bedriver finansiell verksamhet kan få mildrad revisionsplikt men huvudregeln är revisions tvingande. Även publika aktiebolag har revisionsplikt. När det gäller koncerner kan frivillig revision bli aktuell om hela koncernens omsättning inte överstiger gränsvärdena, då blir både moder- och dotterbolag undantagna revisionsplikten.

Det har gjorts flera studier i England beträffande nyttan av att avskaffa revisionsplikten. En av de mest kända är en studie som gjordes år 2003 av Jill Collins (Collis, Jill, Directors' Views on Exemption from the Statutory Audit, DTI in Association with Kingston University, October 2003). Studien skulle reflektera nyttan med revision och ledningens syn på avskaffning av revisionsplikten.

Utdrag från SOU:2008:32, sid 170

”Studien byggde på ett frågeformulär som sändes till 2 633 onoterade aktiva aktiebolag som inte ingick i någon koncern. Svar erhöles från 790 företag (cirka 30 procent), vilket ansågs tillräckligt representativt.

Här kan nämnas Collis slutsatser av undersökningen beträffande de företag som föredrog revision trots att de inte behövde revideras. Dessa företag kännetecknas av:

- att de har större omsättning,
- att företagsledningen anser att revision ökar kvaliteten på den finansiella informationen och har en positiv effekt på företagets kreditvärdighet samt att revisionen ger en kontroll av redovisning och ekonomistyrning,
- att de inte är helt familjeägda och att de har aktieägare som inte har tillgång till internredovisning och
- att företagsledningen normalt lämnar en kopia av årsredovisningen till banker och andra finansörer” (SOU:2008:32, sid 170).

En senare studie som gjordes år 2006 av Financial Reporting Council, (FRC) (Review of How Accountants Support the Needs of Small and Medium-sized Companies and their Stakeholders) om revisionsplikten. Studien visade att ca 20 % av de aktiva bolagen hade revision av sin redovisning. Ett av skälen som angavs av företagen att de hade revision trots att de var undantagna revisionsplikt, var att det kunde vara ett värde för företagens intressenter att revision utförts.

Studien visade också att de upptäckta bristerna i redovisningen inte skilde sig mellan företag som hade revision, och de som anlitat revisor på annat sätt. Ett uttalande från HM Revenue

and Custom (skatteverket) visar att de företag som inte har revision inte utgör skäl för ytterligare granskning, samt att även de bolag som har revision kan behövas granskas.

Även The British Bankers' Association säger att kreditgivarna inte kräver revision vid Kreditbeslut, utan sätter större värde på hur företagen styrs och täta bokslutsrapporter. När det gäller handelskrediter så gör två tredjedelar av små och medelstora företag kreditvärdighets kontroll på sina kunder. Har kunderna inte blivit reviderade kan detta sänka deras kreditvärdighet och därmed försvåra för företaget att få handelskredit, detta enligt The Institute of Credit Management.

Mindre omfattande kvalitetskontroller har vuxit fram i det engelska systemet under tiden som undantaget av revisionsplikten funnits. Dessa kvalitetskontroller är liksom revisionen frivillig för de företag som är undantagna revisionsplikt. År 2006 introducerade revisorsorganisationen ICAEW en ny "assurance service". Denna assurance rapport skall vara ett alternativ till revision och innebär att företagen erbjuds tre tydliga alternativ när det gäller kvalitetskontrollen av företagen. Denna rapport får endast utföras av en "chartered accountants" en kvalificerad revisor som utför rapporten får inte signera den i egenskap av "auditor" utan måste göra det som en "chartered accountants". Utvärdering av denna typ av rapport har ännu inte gjorts, eftersom den inte har tillämpats tillräckligt lång tid.

Olika konsekvenser har uppdagats då utredningssekretariatet haft möten med olika intressent grupper. En av de mest generella synpunkterna är att företagsledningen oftast inte vet vad en revision innebär och vilka tjänster som ingår i denna. Eftersom brister finns i denna kunskap, är det svårt att veta vilka behov företaget har vid mindre omfattande kvalitetskontroller.

Skattemyndigheten anser inte att revision av årsredovisningen är ett betydande hjälpmedel. De sätter större värde på vem som utfört bokföringen och på vem som skrivit under skattedeklarationen.

Revisororganisationerna i England tycker inte revisorerna konkurrerar på lika villkor efter sloandet av revisionsplikten då revisorerna är underställda vissa kvalitetskrav i sin yrkesutövning, medans liknande tjänster kan utföras av andra utan motsvarande krav.

Avskaffandet av revisionsplikten har medfört att antalet kvalificerade revisorer har minskat i England vilket medför svårigheter för de föreningar som har revisionsplikt att finna en bra revisor. Sloandet av revisionsplikten har även bidragit till mindre utbud av ekonomisk utbildning, för de som vill utbilda sig till kvalificerade revisorer (SOU 2008:32 sid, 168-175).

3.5 Sveriges regerings utredning

3.5.1 Utredningen

Den 7 september 2006 beslutade regeringen att ge en särskild utredare, Bo Svensson före detta justitieråd, uppdraget att granska reglerna om revision av små företag. Den 14 december 2006 gav regeringen ut ett tilläggsdirektiv för utredaren som handlade om att denne skulle se

över reglerna och komma med förslag om ändringar som krävs för att kunna avskaffa revisionsplikten för små företag (SOU 2008:32).

Sverige är nästan ensamt kvar med att ha revisionsplikt för små företag inom EU. Detta ökar underläget som Sverige redan har när det gäller att vara konkurrenskraftigt då svenska företag har en betydande börda gällande administrativa kostnader för revision. Nedan sammanfattas dagens gällande regler och ändringsförslag för svenska små företag:

Utdrag från SOU 2008:32 sid 13

” • I dag har alla aktiebolag skyldighet att ha en kvalificerad revisor. Utredningen föreslår att bara knappt 4 procent av aktiebolagen ska ha revisionsplikt. Detta innebär i stort sett en återgång till den ordning som gällde före år 1988.

• I dag är revisorn skyldig att granska styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Utredningen föreslår att förvaltningsrevisionen avskaffas.

• I dag är revisorn skyldig att granska hur revisionsklienten fullgjort sin skyldighet att betala skatt och om det förekommit brott i revisionsklientens verksamhet. I förekommande fall ska revisorn anmärka på eller anmäla missförhållanden. Utredningen föreslår att dessa bestämmelser upphävs.

• I dag väljs en revisor för en period av fyra år. Utredningen föreslår att mandattiden kortas till ett år.

• I dag måste det finnas bestämmelser om revision i bolagsordningen. Utredningen föreslår att revisorn ska kunna väljas av bolagsstämman utan stöd i bolagsordningen och att de gamla bolagsordningsbestämmelserna om revision ska upphöra att gälla utan att bolagsstämman behöver fatta beslut om detta.

• Utredningen föreslår att de nya bestämmelserna ska träda i kraft den 1 juli 2010 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som börjar närmast efter den 30 juni 2010.

• Utredningens förslag beräknas leda till att företagens kostnader för revision minskar med 5,8 miljarder kronor om året. ” (SOU 2008:32 sid 13).

Gemensamma insatser inom EU skall minska kostnaderna för administrativa bördor för små företag och kommissionen vill reducera dessa kostnader med 25 % fram till år 2012. Sveriges regering vill att denna kostnadsreduktion skall genomföras redan år 2010 (SOU:32, s. 14) .

Eftersom genomförandet av de nya lagarna har dröjt kan man redan nu se att dessa reduceringar inte kommer att kunna ske under 2010. Detta stärks ytterligare då utredningen har förslag på hur de nya lagarna skall implementeras och detta kommer att ske stegvis. Både revisorerna, företagen och företagens intressenter behöver tid för att ställa om sig till de nya reglerna. Revisorerna behöver bland annat utveckla nya strategier och marknader för att kunna attrahera de företag som får valmöjlighet till revision genom nya tjänster. Företagen behöver tid att tänka igenom om de behöver och vill ha revision och utreda hur detta påverkar intressenternas syn på företaget. Regeringens förslag om att reducera kostnaden för företagen med 25 % under 2010 ligger till underlag för att utredningen har satt att lagändringen skall träda i kraft 1 juni 2010.

Då de nya lagändringarna omfattar över 300 000 aktiebolag finns det vissa betänkligheter från utredningens sida att genomföra ändringen för alla berörda bolag 1 juni 2010. Några av dessa betänkligheter är bl.a. att revisorerna är satta på en mandatperiod på 4 år. Denna mandattid får endast brytas om det finns godtagbara skäl vilket enligt utredningen en lagändring är.

Problemet ligger i att revisorerna och företagen kan ha ingått ett avtal där det finns en skadeståndsklausul skrivet vilket innebär om man säger upp avtalet före 4:e årets utgång skall

ett skadestånd utges från företaget till revisorn. Detta kan innebära stora kostnader för företagen vilket kan vara svårt att bära ekonomiskt. Detta skulle kunna mildras genom att övergången till de nya lagarna skall ske under en tid som stäcker sig över mandattiden, detta för att undvika skadeståndsanspråk. Men en annan effekt av detta är att en sådan övergång skulle skapa orättvisa mellan bolagen, en del företag kan slopa sin revision omedelbart medans andra får vänta 1 – 4 år. Utifrån detta har utredningen bestämt att en sådan lösning på övergången till de nya reglerna inte är aktuellt (SOU 2008:32, sid 238,239).

En annan tänkbar övergång är att genomföra den i två steg. Först de minsta bolagen med en balansomslutning på 1,5 miljoner kronor, nettoomsättning på 3 miljoner kronor och antal anställda tre. Vilket innebär att ca 165 000 rörelsebedrivande aktiebolag skulle kunna välja att ha frivillig revision. Andra steget skulle tas när det första har genomförts och utvärderats. Detta steg skulle kunna omfatta bolag ända upp till maxgränsvärden inom EU, balansomslutning 41,5 miljoner kronor, nettoomsättning på 83 miljoner kronor och antal anställda 50. Här har dock utredningen invändningar, en tvåstegs övergång skulle innebära ökade kostnader gentemot en enstegs övergång. Dessutom skulle detta strida mot EU:s och regeringens insats för att minska bördan av administrativa kostnader för småföretag. Det mest angelägna för utredningen är att så snart som möjligt avskaffa revisionsmonopolet och ersätta detta med fri konkurrens (SOU 2008:32 sid, 240).

3.6 Utredningens konsekvensbeskrivning

En stor fråga när det gäller avskaffande av revisionsplikten är hur företagens intressenter reagerar och hur de upplever trovärdigheten av företagens ekonomiska information som de skall ingå eller har ett samarbete med. Nedan beskrivs utredningens synsätt på detta, uppdelat på företagens intressenter.

3.6.1 Ägare

Ägare, dessa behöver tillförlitlig ekonomisk information om företaget då detta ligger till grund för beslut som försäljning, behållning eller inköp av aktier. Den ekonomiska informationen används även för analys av företaget när det gäller förmåga att kunna ge utdelning i framtiden. När det gäller fåmansföretag är ägaren eller ägarna ofta delaktiga i den dagliga verksamheten och har därmed mycket god insikt i företaget. Har bolaget färre än 10 ägare har denna rätt till full insyn i räkenskaperna, så i de mindre företagen har revisionen inte lika stor betydelse för tillförlitligheten av räkenskaperna. När det gäller de större bolagen har ägarna inte samma insyn i företagen och måste då förlita sig på den ekonomiska informationen bolaget ger, här anses att ett reviderat bokslut är mer tillförlitligt. Här har utredningen ett förslag gällande tillförlitligheten och det är att ägarna har rätt att driva igenom en revidering av räkenskaperna vid en aktieägareminoritet med 10 % av aktiekapitalet.

Sammanfattningsvis säger utredningen att ett avskaffande av revisionsplikten för små företag är av mycket liten betydelse för ägarna när det gäller försäljning, behållning eller inköp av aktier (SOU 2008:32 s 253).

3.6.2 Kreditgivarna

Kreditgivare, behöver den ekonomiska informationen för att kunna bedöma företagets förmåga att betala räntor och amortering för det utlånade kapitalet.

Små företag med få ägare ställs ofta inför villkor, vid ansökan om lån, som att lämna fullgod säkerhet som till exempel inteckning i företaget egendom eller att aktieägare går i borgen. Detta på grund av att kredit institutioner inte får bevilja krediter om inte företaget med säkerhet kan fullborda sina framtida förpliktelser. Kravet på detta kan komma att ökas då revisionen avskaffas och tillförlitligheten sjunker.

Undersökningar har dock visat att kreditgivare använder sig av historisk data från till exempel upplysningscentralen om hur företaget har skött sina tidigare lån och krediter. Kreditinstitutet kan även kräva en revision av företagens räkenskaper vid ansökan av lån innan den prövas. Men detta är något som även gäller vid dagens lagreglering.

Enligt utredningen finns det ingen risk för negativa konsekvenser vid avskaffandet av revisionsplikten när det gäller att ta upp nya lån för mindre företag och inget som tyder på att företagen skulle få sämre lånevillkor utan revision. Skulle det trots förmodan uppstå negativa konsekvenser är detta lätt åtgärdat genom att företagen väljer att ha revision då detta är frivilligt (SOU 2008:32 s 253,254).

3.6.3 Leverantörerna

Leverantörer, liksom kreditgivarna vill leverantörerna förvissa sig om att företagen kan betala för sina levererade varor. Om de ekonomiska uppgifterna granskats av revisorer kan dessa anses vara mer tillförlitliga. Om revisionen har en liten betydelse för de stora kreditinstitutet har den ännu mindre betydelse för leverantörer. Leverantören har en lång juridisk lista att luta sig mot vid eventuella problem när det gäller det beställande företagets förpliktelser.

Utredningen anser här att avskaffandet av revisionsplikten har ringa betydelse när det gäller leverantörs förhållanden. Om leverantören skulle kräva att bolaget har en kvalificerad revisor för att ingå ett avtal är det upp till bolaget att förkasta förslaget och vända sig till en annan leverantör eller tillmötesgå kravet (SOU 2008:32 sid 255).

3.6.4 Kunderna

Kunder, liksom föregående intressenter vill kunder i vissa sammanhang ha viss säkerhet i att företaget kan leverera beställda varor och uppfylla garantiåtaganden. Enligt utredningen torde det vara mycket ovanligt att kunder undersöker om företaget har revisor eller inte. När det gäller dagligvaror är detta näst intill obetydligt. Sällanköpsvaror till exempel tvättmaskiner har ju en garantitid, här är kunden intresserad av att veta att företaget finns kvar om eventuella fel uppkommer på varan. Men detta förebygger kunden oftast genom att vända sig till företag som har funnits länge på marknaden.

Köp mellan näringsidkare kan däremot i viss mån ställa krav på revision. Ett exempel är om en mycket dyr maskin tillverkas och säljaren skall stå för garantier och underhåll under en lång tid, här är kunden mycket beroende av att leverantören finns kvar. Även här gäller att om kunden kräver att leverantören har en kvalificerad revisor är det upp till leverantören att gå med på kundens krav eller att inte sälja produkten till denne (SOU 2008:32 s 255,256).

3.6.5 Anställda

Anställda, i små företag har oftast anställda god insyn i företaget och är inte i behov av reviderad ekonomisk information. I lite större företag med många anställda är det större krav på att veta den ekonomiska situationen i företaget. Denna insyn och information får de anställda genom stöd i medbestämmandelagstiftningen (SOU 2008:32 s 256).

3.6.6 Myndigheterna

Myndigheter, skatteverket använder den ekonomiska informationen till underlag för beskattning. Enligt utredningen påverkas inte skatteintäkterna nämnvärt av avskaffningen av revisionsplikten.

Skatteverket har många verktyg för att hantera och upptäcka skattefel, bland annat genom analys av datainsamling. Utredningens förslag är att nya bestämmelser om uppgiftsskyldighet från företagets sida skall bli aktuella. Detta för att ytterligare eliminera eventuella risker för skattefusk. Utredningen påpekar även att skatteverket inte skall åläggas att utföra det arbete som revisorerna utför idag. Bland annat på grund av att revisorerna och skatteverket arbetar med olika riktningar av företagets ekonomiska information. Skatteverket inriktar sig speciellt på oredovisade intäkter, och som nämnts tidigare har skatteverket egna effektiva verktyg för detta.

Förslaget om att utöka uppgiftsskyldigheten kommer inte medföra några extra kostnader utan dessa skall komplettera eller användas istället för nuvarande metoder. Dock kan mer medel behövas av verket om utökad uppgiftsskyldighet för särskilda satsningar görs. Utredningen har gjort följande beräkningar av detta medel tillskott, vilket skall nämnas att enligt utredningens mening är onödigt omfattande (SOU 2008:32 sid 256, 257, 258).

Utdrag från **SOU 2008:32, sid 258**

”Ett besök för att göra en översiktlig granskning av bokföringen eller resultat- och balansrapporter kan antas ta i genomsnitt 4 timmar för en person. Då ingår förberedelse- och efterarbete. Om 180 dagar om året kan användas för operativt arbete, bör en person kunna granska 360 företag om året. Vid granskning av 5 000 företag per år krävs 14 årsarbetskrafter, vilket innebär en kostnad för Skatteverket på 8,4 miljoner kr. Om Skatteverket skulle granska alla företag som inte kommer att ha revisor (uppskattningsvis hälften av 315 000 företag) en gång vart femte år, kommer 31 500 granskningar per år att göras. En sådan allmän granskning, som enligt Utredningens mening förefaller onödigt omfattande och på tvärs med Skatteverkets uttalanden om inriktning på kontrollverksamheten, skulle kräva 88 årsarbetskrafter, vilket motsvarar en kostnad för Skatteverket på 52,5 miljoner kronor. Kostnaden för en årsarbetskraft kan beräknas till 600 000 kronor. I beloppet ingår skatter och arbetsarbetsgivaravgifter som tillfaller statskassan” (SOU 2008:32, sid 258).

3.6.7 Revisorerna

Revisorer, den totala omsättningen för revision uppskattas till 8,7 miljarder kronor och idag finns det ca 4150 kvalificerade revisorer. Förslaget om avskaffning av revisionsplikten kommer att bidra till att omsättningen minskas med nästan 70 %, dvs. 6 miljarder kronor.

Många företag kommer säkerligen att välja revision trots att det blir frivilligt. Detta stärks genom att titta på historisk data från år 1978 innan revisionsplikten infördes för aktiebolag med bundet aktiekapital som understeg 1 miljon kronor. Då hade 47 % av de minsta bolagen en kvalificerad revisor. Nya undersökningar som gjorts visar att 60-80% av företagen har svarat att de kommer att välja frivillig revision. Bedömningar som gjorts av utredningen visar på att ca 50 % av företagen kommer att välja frivillig revision. Benägenheten att välja revisor är högre i de större företagen än i de mindre. Denna siffra tros sjunka ytterligare då den frivilliga revisionsplikten funnits ett tag och marknaden kan erbjuda alternativa metoder till revision som är mer anpassade för de mindre företagen.

Utredningens bedömning om de omedelbara effekterna av avskaffandet av revisionsplikten är att ca 5 % av de vilande bolagen (som idag är ca 70 000 st.), högst 30 % av en- och fåmansföretag, 50 % av företag med en omsättning mellan 3-10 miljoner kronor och 78-80% av de ännu större företagen kommer att välja frivillig revision. Enligt utredningen kommer företag de företag som inte väljer att ha revision och har en omsättning över 3 miljoner kronor att behöva experthjälp vilket kommer att leda till ökade intäktskällor för revisorerna.

Bedömningar gjorda av utredningen visar att många företag kommer att säga upp sina revisionsuppdrag med omedelbar verkan när de nya reglerna träder i kraft. Detta leder till att revisionsbyråer kommer att säga upp många av sina revisorer och att dessa måste finna nya uppdrag och konkurrera på en friare marknad inte enbart mot varandra utan även mot redovisningskonsulter och bokföringsbyråer. Troligtvis kommer detta på sikt innebära att revisorerna kommer minska då dessa finner nya arbetsuppdrag på till exempel ekonomiavdelningar.

Enligt utredningen är det troligtvis revisorer som är verksamma på byråer på mindre orter som kommer att bli mest sårbara. Detta beror på att små samhällen oftast har ett mindre antal bolag som revisorerna kan erbjuda sina tjänster till och även färre alternativa anställningar(SOU 2008:32, sid. 259-263).

3.7 Remissvar från olika organisationer

När regeringen skriver en proposition så kan olika remissinstanser (myndigheter och andra organisationer) säga vad det tycker om utredningens förslag. Om det visar sig att många av remissinstanserna inte tycker att förslaget eller förslagen är lämpliga så kan regeringen välja att inte gå vidare i frågan men de kan även försöka att hitta andra lösningar. (www.lagrummet.se)

Det är många intresseorganisationer och myndigheter som kommer beröras av att revisionsplikten avskaffas och detta har lett till att de berörda har skrivit remissvar till utredningen som regeringen gjorde (SOU 2008.32.).

I denna studie kommer vi att redovisa en sammanfattning av de viktigaste delarna i remissvaren. De remissvar vi har med kommer från FAR SRS, Skattemyndigheterna, Ekobrottsmyndigheten, Företagarna och svenskt näringsliv. Med hjälp utav deras slutsatser kommer vi att kunna påvisa både fördelar och nackdelar med förslaget, vilket vi i analysen avser att utreda närmare för att slutligen komma fram till om förslaget är hållbart eller inte.

3.7.1 Om FAR SRS

Den 1 september 2006 bildades FAR SRS organisationen för revision och rådgivningsbranschen. Detta skedde när FAR och Svenska Revisorsamfundet SRS gick samman. (www.farsrs.se)

FAR SRS utvecklar revisorsyrket och de tillhörande yrkesområden. Genom deras normer och stöd för medlemmarnas yrkesutövning och affärsverksamhet skapar de intresse och förståelse för revisions och rådgivningsbranschen. Detta sker så att medlemmarna i FAR SRS kan skapa värde och förtroende inom näringslivet och samhället. De består av kvalificerade revisorer och andra specialistgrupper, till exempel redovisningskonsulter och skattespecialister. FAR SRS har cirka 5700 medlemmar (ibid).

FAR SRS utvecklar revisions- och rådgivningsbranschen genom att ge rekommendationer, utbildningar och remissverksamhet. De jobbar nationellt och även internationellt (ibid).

3.7.1.1 Remissvar från FAR SRS

FAR SRS är positiva till förändring som medför ökad valfrihet och eget ansvarstagande i näringslivet. De tycker att avskaffandet av revisionsplikten är ett steg i en sådan riktning. Innan man tar det steget bör dock effekterna och konsekvenserna för näringsliv och samhälle av en sådan återgård analyseras ingående ur olika perspektiv. FAR SRS anser inte att utredningen har lyckats göra detta på ett övertygande sätt. (www.farsrs.se)

FAR SRS avråder att man ska följa de förslag om att sätta gränserna för lagstadgad revision vid EU:s maximivärde. De tycker att man istället ska förändra ett steg i taget och följa de gränsvärden som är angivna i regeringens utredning (ibid).

För att säkra de kapital- och borgenärsskydd som lagstiftaren skyddar aktiebolagen med så utför revisorn en förvaltningsrevision. När revisorn har utfört en förvaltningsrevision så kommer de med en rekommendation som ska visa om ledamöter och verkställande direktör ska godkännas ansvarsfrihet för det föregående räkenskapsåret. Detta är av stor vikt för svenska bolagsfunktionärens riskexponering. FAR SRS rekommenderar att förvaltningsrevisionen och den kopplade frågan om ansvarsfrihetsinstitutet blir föremål för en djupare analys ur ett bredare perspektiv (ibid).

FAR SRS rekommenderar förslaget om att införa en lag om att alla företag ska lämna ifrån sig information i sin skattedeklaration som visar om det har tagit hjälp av en uppdragstagare vid årsbokslutet samt om det har haft hjälp av en revisor som granskar eller har granskat deras årsredovisning (ibid).

FAR SRS anser att propositionen vad gäller att skatteverket ska kunna göra en allmän kontroll av företagets bokföring och diverse räkenskapsinformation under det pågående beskattningsåret inte är passande och rekommenderar att det ska finnas en forma av förenklad skatterevision istället (ibid).

Vad gäller mandattiden som för nuvarande är på fyra år, tycker FAR SRS att man ska korta ner den till ett år som föreslås i utredningen (ibid). I regeringens utredning så föreslår man att skyldigheten för en revisor att vidta åtgärde mot vissa brottsmisstankar ska avskaffas. FAR SRS vill också att detta förslag ska införas (ibid).

Den föreslagna Opt-in-lösningen betyder att de lagar vad gäller revisionen i företags bolagsordning inte längre kommer att gälla när revisionsplikten träder i kraft. Detta innebär att man är tvungen att bestämma nya lagar vad gäller revisionen i flera tusen bolagsstämmor runt om i landet. När man vill ha revision måste man efter det att mandatperioden löpt ut alltså aktivt välja en revisor på nytt. FAR SRS är av flera olika skäl starkt kritiska till en Opt-in-lösning (ibid).

FAR SRS menar på att de som är ägare i ett aktiebolag och anser att revision inte längre är av behov ska välja bort den, detta kallas för en Opt-out-lösning. Att välja en Opt-out-lösning passar enligt FAR SRS bättre den svenska aktiebolags grundstruktur. Detta leder till att det blir mer kännedom och begriplighet vad gäller besluten om företag ska ha revision eller inte (ibid).

I praktiken visar det sig att förslaget på en Opt-in-lösning kommer innebära ovisshet vare sig företaget kommer behöva revision eller inte. När man är osäker vad gäller informationen kring revisionen i den registrerade bolagsordningen så leder detta till en undran hos bolagsverket om man har anlitat en revisor eller inte. Situationer som dessa kommer att skapa problem och bekymmer för till exempel kreditgivare och leverantörer. Det skapas även konsekvenser som exempelvis att man gör rättsliga fel efter att man har blivit beviljad krediten. Allt detta sker på grund av en osäker grund (ibid).

FAR SRS menar att en Opt-out-lösning är det som bör gälla istället för Opt-in-lösningen (ibid).

FAR SRS håller inte heller med utredningens synpunkt på att man kommer att minska kostnaderna med 5,8 miljarder kronor om året. Deras argument för detta är att om revisionsplikten blir frivillig så kommer inte alla att välja bort revisionen, och menar på att det bara kommer att sparas in en bråkdel av detta belopp som utredningen har räknat fram (ibid).

3.7.2 Om Ekobrottsmyndigheten

Ekobrottsmyndigheten utreder alla ekobrott i Sverige. Genom sin kunskap och kompetens bedriver de en mycket samordnad organisation för att bekämpa alla ekobrott i Sverige. (www.ekobrottsmyndigheten.se) Genom sina 410 specialutbildade åklagare, poliser, ekorevisorer och ekosekreterare förebygger de och bekämpar den ekonomiska brottsligheten. Med cirka 4000 utredda ärenden per år leder cirka 1000 av dessa till åtal. Det är därför myndighetens satsningar på brottförebyggande arbete är så viktigt (ibid).

Brottsliga handlingar som bokföringsbrott, konkursrelaterade brott, skattebrott, insiderbrott och EU-bedrägerier och även mer komplicerad ekonomiska brott utreds av Ekobrottsmyndigheten. Att utreda dessa brott kräver vissa särskilda kunskaper inom finansiella förhållanden och näringslivsförhållanden (ibid).

Den grova ekonomiska brottsligheten prioriteras, men även den mindre ekonomiska brottsligheten som inte ger så höga straff är av intresse då de utreds i förebyggande syfte. Insiderbrott och återförande av brottsvinster läggs det extra mycket kraft på. Ekobrottsmyndigheten är en viktig instans av den anledningen att de föreslår lagändringar och andra åtgärder för att sätta stopp för den ekonomiska brottsligheten (ibid).

3.7.2.1 Remissvar från Ekobrottsmyndigheten

Ekobrottsmyndigheten tycker att ändringen av lagarna vad gäller underlättande för nya företag att starta är positivt. (www.ekobrottsmyndigheten.se)

Ekobrottsmyndigheten tycker att regelförenklingen är en viktig del i deras försök till att stoppa den ekonomiska brottsligheten. De säger att om reglerna blir enklare för dem som bedriver en verksamhet så försvinner risken för att de ska begå fel på grund av ren slarvighet. Detta leder till klara fördelar då det blir lättare för företagare att verka och det blir också lättare för åklagare att koncentrera sig på den grova biten inom ekobrottsligheten som leder till rättsliga straff (ibid).

Att reglerna ändras så att det blir enklare för företag att startas och drivas så måste man även se till att de materiella reglerna slår följe vad gäller förenklingen. Man måste därför se förslaget om avskaffningen av revisionsplikten i sitt samband. Reglerna måste vara så enkla att det flesta företagen ska kunna utföra en komplett revision utan en kvalificerad revisor (ibid).

Detta handlar mest om att konkurrensen i samhället ska vara på lika villkor och att de regler som finns ska kunna tillämpas utan att man genom olika brott ska kunna eliminera konkurrensen. För att göra detta så krävs olika kontrollfunktioner och det är där revisorn spelar en stor roll i detta avseende (ibid).

Sveriges aktiebolagsform har en unik position vad gäller de övriga företagsformerna. Att aktiebolagen har revisionskrav bidrar till förtroendet för dess bolagsform och är ett villkor för att aktieägarna ska ha en begränsad personlig betalnings skyldighet. Aktiebolagslagen i

Sverige omfattar alla aktiebolag utan att man tar hänsyn till storleken. Avskaffningen av revisionsplikten med för att vi till viss del kommer att vara tvungna att anpassa oss till vissa delar av EU:s krav på redovisning och revision. Ekobrottsmyndigheten tycker inte att detta är en lämplig riktning att följa (ibid).

I riktning med det anförda tycker Ekobrottsmyndigheten att det hade varit bra med enklare aktiebolag och att det hade utförts en mer ingående analys om vilka regler som behövs för att underlätta för små företags redovisning av sina verksamheter. Denna riktning har inte följts men man hoppas på att arbetet kring förenklingen av reglerna anpassas och att de olika frågorna tas upp i sin helhet (ibid).

För att Ekobrottsmyndigheten ska kunna förhindra ekobrott på ett effektivt sätt så är kontrollsystem väldigt viktiga och det är där revisorns funktion spelar en viktig roll. De tycker heller inte att straffrättsliga lösningar är det viktigaste när ett regelbrott har begåtts, utan att det ska endast skall ses som sista utvägen. Ekobrottsmyndigheten tycker hellre att det endast ska ses som en säkerhet för att förhindra att bolagsformen utnyttjas. Att förebygga brott och se till så att företagen gör rätt från början är en bättre och effektivare lösning för både myndigheterna och företagen (ibid).

Enligt regeringens utredning så kommer det ske besparingar på 5,8 miljarder per år. Utredningen visar även att det flesta kommer att behålla sin revisor. Ekobrottsmyndigheten håller inte med att dessa kostnader uppstår om merparten av företagen kommer att behålla sin revisor och tror därför att besparingarna kommer att vara oväsentliga. Detta argument faller i så fall bort vad gäller avskaffandet av revisionsplikten. De besparingar som uppstår är i så fall de företag som väljer bort revisionen och enligt Ekobrottsmyndigheten så är detta kriminella personer som styr företag eller ägare som tror att en revisor kommer att upptäcka brott i verksamheten (ibid).

Ekobrottsmyndigheten tycker att ett så stort steg som att avskaffa revisionsplikten så att bara ett par procent innefattas av revisionsplikten inte är nödvändigt. Det tycker inte att man ska ta detta stora steg utan att göra en mer noggrann analys för att se hur stor betydelse revisionen har för en förnuftig konkurrens i näringslivet (ibid).

Ekobrottsmyndigheten föreslår istället att man avskaffar revisionsplikten steg för steg och börjar med utredningens förslagna värden vilka är en nettoomsättning på 3 miljoner kronor, balansomsättning på 1,5 miljoner kronor och inte mera än 3 anställda. Efter en utredning av denna ändring kan man se vad det har fått för effekter och man kan utifrån det gå vidare och se om man ska höja gränsvärdena eller inte (ibid).

Som FAR SRS tycker även Ekobrottsmyndigheten att man istället för en opt-in-lösning så ska man ha en opt-out-lösning. Med en sådan lösning skulle aktiebolagen vara tvungna att aktivt hålla reda på om de behöver en revisor eller inte vilket skulle sannolikt resultera i att mer aktiebolag troligtvis skulle välja att behålla sin revisor (ibid).

Ekobrottsmyndigheten säger att förvaltningsrevisionen är viktigt i det hänseende att det avgör om styrelseledamöterna och verkställande direktören ska få ansvarsfrihet. Om man tar bort denna så kommer det inte komma några rekommendationer från revisorer vad gäller ansvarsfriheten. Ekobrottsmyndigheten vill genomföra en noggrann analys vad gäller

ansvarsfrihetsinstitutet och se om man ska behålla den eller inte. De tycker inte att man ska ta bort förvaltningsrevisionen innan man har gjort en sådan analys (ibid).

Enligt Ekobrottsmyndigheten finns det fortfarande anledningar till att fortsatt ha kvar skyldigheten om att en revisor måste anmäla brott om denne upptäcker det. Förbättringar som denna måste ses ur ett långsiktigt perspektiv då det tar tid för rutiner att fungera som de skall. Denna ändring har redan visat positiv inverkan. Utan en närmare analys är det inte befogat att ta bort anmälningsskyldigheten (ibid).

Regeringens utredning säger att mesta delen av brotten som begås genom anmälningsskyldigheten är att årsredovisningen har missköts och upprättats försent. Ekobrottsmyndigheten medger att detta stämmer men säger även att annan allvarlig brottslighet utreds på grund av anmälningsskyldigheten. De tycker inte att utredningen tagit hänsyn till denna aspekt (ibid).

Eftersom granskningen av revisorernas anmälningar är liten så kan man inte dra några radikala slutsatser. Att få in anmälningar tidigt ger Ekobrottsmyndigheten en chans att upptäcka allvarligare brottslighet tidigare och ta till de åtgärderna som behövs. Det ger dem också chansen till att stoppa brottslighet som redan pågår. Anmälningarna som gäller grövre brottslighet är en bråkdel om man ser till alla ärenden som anmäls men även om så är fallet leder dessa anmälningar till stora utredningar vad gäller allvarligare brottslighet. Ekobrottsmyndigheten tycker inte att man ska underskatta anmälningsskyldigheten och den brottsförebyggande effektens betydelse som revisorerna har när de för sina åsikter vad gäller företagets aktion. De säger att det anledningar som fanns när man införde lagen fortfarande finns kvar (ibid).

Vad gäller den ekonomiska brottsligheten så har den blivit allt mer komplex och invecklad. Den har blivit kopplad till annan brottslighet och det gäller då att kontrollfunktioner så som revisorns roll fungerar på bästa möjlig sätt. Att man ska ta bort anmälningsskyldigheten är inte det som behövs menar Ekobrottsmyndigheten (ibid).

Ekobrottsmyndigheten tycker inte att man ska avskaffa anmälningsskyldigheten. De ser inget problem med att ändra regelverket som finns idag men tycker att det bör göras en mer ingående analys kring effekterna som en förändring medför (ibid).

I den utredning som regeringen har utfört föreslås det också att man ska avskaffa den skyldighet revisorn har att se efter om dess klient har betalat in sin skatt. De har också kommit med två förslag på hur detta ska kunna kompenseras (ibid).

1. Det föreslås att man ska utöka upplysningsskyldigheten som företagare har gentemot Skatteverket och istället göra en allmän kontroll vad gäller deras bokföring och räkenskapsinformation. Detta förslag innebär att den naturliga revisionskontrollen försvinner och en mer slumpmässig kontroll istället kommer till. Ekobrottsmyndigheten tvivlar på att denna kontroll kommer fungera i praktiken (ibid).
2. Det andra förslaget är att låta alla företagare lämna information vad gäller om det har tagit hjälp av en uppdragstagare för att upprätta årsbokslutet och om det har tagit hjälp av en revisor för att granska årsredovisningen. De ska även lämna namnen på de som genomfört dessa kontroller. De säger att den kommer att vara svårt att bedöma effekterna vad gäller

skattefel om detta åtgärdas. De menar på att det istället kommer att få en effekt på kontrollsystemet och skatteverkets inriktning på revisionerna (ibid).

3.7.3 Om Skatteverket

Skatteverket har hand om beskattning, folkbokföring, fastighetstaxering och registrering av bouppteckningar. Skatteverket utfärdar även id-kort för folkbokförda personer i Sverige och övervakar statens fordringar. (www.skatteverket.se)

Skatteverket har kontor i hela landet där de bedriver större delen av arbete. På kontoren runt om i landet granskar de deklARATIONER och tar hand om andra skatteärenden åt privatpersoner och företag. Deras vision är att ha ett samhälle där varje individ vill göra rätt för sig (ibid).

3.7.3.1 Remissvar från Skatteverket

Skatteverket avråder regeringen från att avskaffa revisionsplikten för små företag. De säger att regeringens utredning har underskattat den förebyggande effekten som revisionen ger vad gäller inkomst- och skattedeklarationen. Skatteverket menar på att det kommer att ske en ökning i de omedvetna och framför allt dem medvetna felen vilket medför att fler fel uppstår i deklARATIONEN. (www.skatteverket.se)

För Skatteverket så är det av stor vikt att deklARATIONERNA är korrekta från början. De tycker därför att förslaget är ett stort problem. Skatteverket vill att regeringen sammanställer åtgärder så att revisionsstandarden inte blir sämre och att det inte förekommer fler skattefel. För att undvika fel i redovisningen av inkomst- och skattedeklarationen så kommer Skatteverket vara tvungna att genomföra en omfattande utökning av sina resurser (ibid).

Om revisionsplikten avskaffas så är det viktigt att se till så att vissa lagstiftningsåtgärder införs för redovisningskonsultbranschen (ibid).

De förslagna gränsvärden som utredningen har gjort om vilka företag som ska omfattas av avskaffningen kommer alltid att vara majoriteten av alla företag. Detta antas också att de flesta av de företag som kommer att välja bort revisionen blir de minsta företagen. Skatteverket har gjort en bedömning och finner att större delen av alla skattefelen finns i det så kallade micro- och småföretag. De små företagen är inte större än det lägsta förslagna gränsvärdet det vill säga en nettoomsättning på 3 miljoner kronor, balansomslutning på 1,5 miljoner kronor och 3 anställda. Detta kommer i stor omfattning att påverka skattefelen (ibid).

Skatteverket vill att ett mycket lägre gränsvärde ska sättas och om det sen visar sig att de negativa konsekvenserna går att hantera med hjälp av de åtgärder som tagits, kan man ta ytterligare ett steg (ibid).

I regeringens utredning så diskuteras det om en allmän bokföringskontroll men ett lagförslag har inte nämnts än. Man säger i utredningen att man bör utreda detta i en särskild ordning. De fördelar som en allmän bokföringskontroll medför är att det skulle få en högre förebyggande och direkt effekt istället för ett föranmält besök (ibid).

Det finns ytterligare fördelar med att utföra en allmän bokföringskontroll. En av dessa är att man kan titta på bokföringen på plats och oftast finns denna information i företagets datasystem. På de småföretag som har kontanthandel kan man inrikta sig på kassaverifikationerna som är kopplade till kassaapparaten. För att denna typ av kontroll ska få någon effekt så tycker Skatteverket att den ska förenas med någon form av straff. Om man ska kunna ha kvar den förebyggande effekten som revisionsplikten har så måste Skatteverket få göra åtskilliga och relativt enkla kontroller av bokföringen. Dessa kontroller måste finnas om man ska kunna få ett så korrekt deklarationsunderlag som möjligt. Den förslagna uppgiftsskyldigheten kan vara en viktig funktion inom exempelvis periodkontrollen. Denna kontroll skulle kunna vara en naturlig del av ett förannmält besök (ibid).

Utredningens förslag kommer att leda till merarbete för Skatteverket. Det krävs ständigt att man utför regelbundna kontroller i ett förebyggande syfte. Utredningen visar att revisionsplikten kostar 5,8 miljarder kronor per år. Det kostnader som kommer att sparas kommer istället att föras över på myndigheterna då de kommer att vara tvungna att ta över stor del av den kontroll som revisorn utför. Skatteverket anser att man inte kan ta över dessa arbetsuppgifter då de är i stort behov att rätt uppgifter lämnas in (ibid).

Skatteverket understyrker att det kommer att behövas extra arbetskraft om man inför kontrollen av uppgiftsskyldigheten. De har gjort en grov bedömning och beräknar att det kommer att kosta minst 100 miljoner kronor eller cirka 160 årsarbetskrafter. Skatteverket säger att det inte handlar om att de ska ta över det arbete som utförs av en kvalificerad revisor. De menar på att kostnaderna istället är till för att fortsatt kunna underlätta för företag att göra rätt. Att kontrollera bort skattefele är inte den effektivaste åtgärden. Uppgiftsskyldigheten gör så att Skatteverket tidigare kan nå ut till företag och informera dem och förebygga felaktigheter i deras redovisning (ibid).

Förslaget om att företag ska lämna uppgifter om en uppdragstagare har granskat deras bokföring och om en revisor har granskat bokslutet rekommenderas av Skatteverket. De tycker även att man ska tillföra en upplysning hos Bolagsverket. Skatteverket vill även att man tillsammans med redovisningskonsultbranschen kommer fram till ett frivilligt uppgiftslämnande från den konsult som upprättat bokslutet. Om detta genomfördes och kunde på något sätt inkluderas inom ramen för god redovisningssed så skulle det medföra att uppgiftens innehåll skulle bli mer tillförlitligt (ibid).

Det är väldigt viktigt att företagens redovisningar är riktiga och är av hög kvalitet för skatteverkets kontroll- och revisionsverksamhet. Om revisionsplikten tas bort så kommer redovisningskonsultens roll att hamna i fokus. Skatteverket vill att regeringen är med och utvecklar kraven och kvalifikationerna för redovisningskonsultmarknaden tillsammans med branschen. Man ska också överväga om en särskild näringsrättslig reglering av redovisningskonsultyrket är nödvändig. Att företag på marknaden sen anlitar kvalificerade redovisningskonsulter är av stor vikt (ibid).

FAR SRS har bildat och infört ett auktorisationsinstitut för redovisningskonsulter och en redovisningssektion som har tagit fram Reko vilket är standard för redovisningskonsulter. Den kan utvecklas till en standard i Sverige. Reko säger att en redovisningskonsult som biträtt vid ett bokslut ska lämna en bokslutberättelse till ledningen eller styrelsen. Auktorisationer

och standarder för redovisningskonsulter bedrivs nu i samarbete med SRF (Sveriges Redovisningskonsulters Förbund) (ibid).

Om man genomför en uppstramning och strukturering av branschen så skulle det underlätta för Skatteverkets mål om att ha ett korrekt underlag av inkomst- och skattedeklarationer från början. De skulle på så sätt kunna rikta in sig på de mer allvarliga fallen. Om det fanns en stark och enad redovisningskonsultkår så skulle Skattverket kunna vända sig till dem med sina rättsliga och administrativa frågor (ibid).

Skatteverkets tolkning är att grundregeln för aktiebolag borde vara att bolagsordningen aktivt ska välja bort revisionen. Då är Opt-out-lösningen att föredra (ibid).

3.7.4 Om Företagarna

Företagarna är med sina cirka 70 000 medlemmar Sveriges största företagarorganisation med företagare i diverse branscher. Eftersom de representerar så pass många medlemmar är deras påverkan stor och de kan på så sätt skapa bättre förutsättningar för företagarna i Sverige (www.foretagarna.se).

Organisationen ägs och styrs av medlemmarna och de är inte bundna till något politiskt parti. De verkar i hela landet med sina 19 regionkontor och cirka 260 lokala nätverk och mötesplatser (ibid).

Genom deras opinionsbildning förbättrar de villkoren för den som startar, äger och driver företag i Sverige. På grund av sin storlek kan de påverka makthavare och beslutsfattare på olika nivåer allt från lokalnivå till regional och även europeisk nivå. De påverkar därigenom förändringar inom regelverk och lagar, för att på vis sätta fart på företagandet i Sverige (ibid).

Företagarna riktar uppmärksamhet på frågor som är viktiga för företag och det leder till att politiker får se det verkliga livet utifrån företagarnas perspektiv. Företagarna har ett nätverk i riksdagen på nästan 200 ledamöter från de olika partierna. Många medlemmar är engagerade och driver också aktivt deras frågor, detta gör att alla myndigheter och organisationer är viktiga för att man ska kunna uträtta förändring (ibid).

3.7.4.1 Remissvar från Företagarna

Företagarna ser bara positivt på förslaget om att avskaffa revisionsplikten. De säger att effekterna är positiva för företagen som befrias. Friheten att få välja vilka redovisnings- och revisionstjänster man vill ha är att föredra då Företagarna anser att revisionsplikten är mer avsedd för de större företagen. Detta kan leda till att svenska företag får en större chans att konkurrera med det europeiska företagen då de redan har en valfri revision. Utvecklingen av alternativa redovisnings- och revisionstjänster pågår redan och detta kommer troligtvis att öka då revisionsplikten avskaffas. Själva redovisnings- och revisionsmarknaden kommer att

ändras till en efterfrågemarknad och detta leder till att konkurrensen höjs och att priserna sänks. (www.foretagarna.se)

I regeringens utredning visar det sig att det är osäkert om avskaffningen kommer att leda till några påtagliga effekter på skatteintäkterna. Det föreslås ändå två åtgärder mot tänkbara skattefel. Det första är att Skatteverket ska få göra en allmän kontroll av företagets löpande bokföring, det andra är att företagen själva ska lämna uppgifter i sin deklaration om det har tagit hjälp av en revisor och om det har anlitat någon uppdragstagare för årsbokslutet så ska man ange namnen på dessa. Detta förslag är inget Företagarna rekommenderar av följande skäl (ibid).

Enligt förslaget så ska Skatteverket kunna dyka upp med några få dagars förvarning och titta igenom företagets löpande bokföring. Denna skyldighet ska kunna kopplas ihop med böter. Om det visar sig att företaget inte är samarbetsvilligt så kan detta leda till en fördjupad granskning vilket bland annat kan bestå av taxeringsrevision (ibid).

Företagarna säger att om den allmänna kontrollen införs så kommer det positiva inverkan att försvinna i samband med avskaffningen. De menar att Skatteverket skulle inrikta sina kontroller på företag som valt att inte ha revision, även om uppgiftsskyldigheten gäller alla företag. Företagarna tror att även om revisionen blir frivillig så kommer flera företag att välja att ha kvar sin revisor på grund av den allmänna kontrollen. Hela tanken med att ha en frivillig revision försvinner i och med den kontroll Skatteverket har. Detta kommer att "skrämma" företagen till att ha kvar sina revisionstjänster trots att de inte behöver dessa (ibid).

Företagarna säger att Skatteverket redan har möjligheten att granska företagens räkenskapsuppgifter under året. Detta kan göras med hjälp av taxeringsrevisionen. De menar att Skatteverket vill kunna ha en enklare möjlighet att kunna granska utan att det tillkommer motsvarande rättsäkerhetsgarantier. Därför motsätter sig Företagarna detta förslag (ibid).

Företagarna rekommenderar inte förslaget om uppgiftsskyldighet då dessa uppgifter redan finns i Bolagsverkets register. Den fråga som bör ställas är hur man kan få till ett samarbete mellan Skatteverket och Bolagsverket så att de kan få ta del av dessa uppgifter. Företagens intressen ska prioriteras i denna typ av regelförenkling. Företagarna tycker inte att man ska behöva lämna dessa uppgifter mer än en gång och säger att detta är en grundbult för minskningen av regelbördan (ibid).

Utredningen la också fram ett förslag på att företagen ska vara tvungna att lämna information huruvida de har tagit hjälp av en uppdragstagare för att upprätta årsbokslutet eller inte. Företagarna anser att kvaliteten inte har att göra med om företagen har anlitat en kvalificerad revisor eller inte utan tillgången på relevant information. De tycker därför att syftet inte uppfylls och rekommenderar inte detta förslag (ibid).

Enligt utredningen så beräknas det ske besparingar på 5,8 miljarder kronor per år. Med tanke på dessa besparingar så tycker Företagarna att man ska genomföra avskaffningen så snart som möjligt (ibid).

3.7.5 Om Svenskt Näringsliv

Våren 2001 bildades Svenskt Näringsliv och de har lyckat upprätta sig som den ledande representanten för nästan det hela svenska näringslivet på bara några få år. Ett långsiktigt mål Svenskt Näringsliv har är att Sverige ska vara med i toppen vad gäller välståndsligan. (www.svensktnaringsliv.se)

Svenskt Näringsliv vill öka förståelsen för hur det ser ut för företagen i verkligheten. De vill se till så att alla företag i Sverige har så bra villkor som möjligt för att kunna fungera och växa. Kunskapspridning och opinionsbildning samt att utveckla idéer och ta fram konkreta förslag på hur de kan skapa en bättre miljö för näringslivet är främst det de arbetar med (ibid).

Organiserade i 50 bransch- och arbetsgivarförbund företräder Svenskt Näringsliv cirka 55 000 små, medelstora och stora företag. Genom att vara medlem i ett arbetsgivarförbund eller i en branschorganisation blir man medlem i Svenskt Näringsliv. Detta ger många fördelar framför allt så får man ta del av en fond som heter konfliktfonden. Den är till för att skydda mot konfliktskador så som exempelvis strejk. Man får även tillgång till många olika slags kvalificerade experter. De förhandlare som Svenskt Näringsliv och förbunden har arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft, säkra arbetsfred och lösa uppkomna tvister (ibid).

3.7.5.1 Remissvar från Svenskt Näringsliv

Svenskt Näringsliv är positivt inställda till regeringens förslag om att avskaffa revisionsplikten. (www.svensktnaringsliv.se)

Utredningen vill försöka utnyttja de lättnadsmöjligheter och förenklingar som finns inom dem föreslagna gränserna som EU-direktiven anger. En av dessa gränser gäller det företag som ska undantas från revisionsplikten. De företag som överstiger minst två av dessa gränsvärden föreslås ha kvar sin revisionsplikt (ibid).

- En nettoomsättning på 83 miljoner kronor
- En balansomslutning på 41,5 miljoner kronor
- Och som mest 50 anställda

Svenskt Näringsliv tycker att detta förslag ska införas (ibid).

Utredningen visar att det är för dyrt att ha kvar den lagstadgade förvaltningsrevisionen och den vanliga räkenskapsrevisionen i jämförelse med andra EU-länder. Det finns en risk att företags intressen för den frivilliga revisionen påverkas negativt med tanke på granskningen av räkenskaperna. Svenskt Näringsliv föreslår istället att förvaltningsrevisionen ska erbjudas som en tilläggstjänst om företag så önskar det (ibid).

Gränsen mellan räkenskapsrevisionen och förvaltningsrevisionen har varit otydlig i Sverige då de båda ingår i den lagstadgade revisionen. Om förvaltningsrevisionen skulle bli frivillig så skulle man kunna anpassa den mer efter vad som kommer att efterfrågas (ibid).

Svenskt Näringsliv föreslår att om man avskaffar den lagstadgade förvaltningsrevisionen så det gälla för alla aktiebolag och inte enbart de bolag som undantas från revisionsplikten. De säger att om man har kvar en lagstadgad förvaltningsrevision så hämmar detta Sveriges möjligheter att kunna konkurrera med andra EU länder. Om inte förvaltningsrevisionen avskaffas bildas det även ett handelshinder över gränserna då Sverige inte har samma möjligheter som de andra länderna. Det förhindrar också revisionen från att bli kostnadseffektiv då företag måste konkurrera om uppdragen (ibid).

Svenskt Näringsliv rekommenderar regeringens förslag om att avskaffa förvaltningsrevisionen (ibid).

Svenskt Näringsliv säger att om förvaltningsrevisionen avskaffas så kommer detta att medföra andra förutsättningar för bolagsstämmans beslut och konsekvenser uppstår för ansvarsfrihetsinstitutet betydelse. Om konsekvenserna är av betydelse är svårt att bedöma då det finns skadeståndslagar som man kan använda sig utav även om bolagsstämman har beslutat att ge ansvarsfrihet. En unik företeelse för Sverige är dock att ansvarsfrihetsbeslutet är starkt kopplat till skadestandsregleringen i aktiebolagslagen. Utredningen säger att ansvarsfrihetsinstitutet utgör ett handelshinder och är konkurrenshämmande. Kapitalmarknaden har blivit internationell och det är lätt att flytta kapital mellan länder. Svenskt Näringsliv anser att det därför är viktigt att lagarna är på lika villkor. De tycker att Sverige inte ska ha allt för olika lagar då vi som i det här fallet ofta jämför oss med andra länder (ibid).

Svenskt Näringsliv tycker att utredningens förslag om att ansvarsfrihetsinstitutets verksamhet ska ifrågasättas men att detta ska göras i en särskild ordning (ibid).

Vad gäller anmälningsskyldigheten så tycker Svenskt Näringsliv att en särskild prövning ska förslås och att den ska följa internationellt åtaganden. De rekommenderar även förslaget om att man ska ta bort anmälningsskyldigheten (ibid).

Den nuvarande mandattiden är 4 år, utredningen föreslår att denna mandattid kortas ner till en 1-årig period. Svenskt Näringsliv håller med och rekommenderar detta förslag (ibid).

Det visar sig i utredningen att effekterna av sambandet mellan företagets uppgiftslämnande och revisionsplikten vid beskattning inte är helt klara och därför vet man inte hur en avskaffning av revisionsplikten påverkar detta. Även om detta är oklart så har regeringen kommit med två förslag om andra kontrollfunktioner. En av dessa är den allmänna kontrollen där Skatteverket ska kunna genomföra en kontroll av företagets bokföring och annan räkenskapsinformation med bara några dagars notis. Det andra förslaget är att företagarna själva ska lämna information i sin deklaration om det har haft hjälp av en uppdragstagare med att upprätta sitt årsbokslut. Det ska även lämna in information som visar om en kvalificerad revisor har granskat deras årsredovisning, och även lämna namnen på dessa. Svenskt Näringsliv tycker inte att man ska genomföra detta förslag (ibid).

Svenskt Näringsliv ser helst att man inför den föreslagna Opt-in-lösningen. Denna lösning innebär att man på bolagsordningen bestämmer om man vill ha kvar revisionen eller inte (ibid).

4 Analys

I vår analys som resulterar i en slutsats skall vi försöka finna svaren på följande tre forskarfrågor.

- Vad händer med små aktiebolag om revisionsplikten avskaffas?
- Finns det risk för att företagets trovärdighet sänks gentemot intressenterna?
- Kommer små revisionsbyråers möjligheter att överleva bli sämre?

Då regelförändring om avskaffandet av revisionsplikten ännu inte är genomförd kommer analysen ge svar på möjlig påverkan av företag och revisorer.

4.1 Vad händer med små aktiebolag om revisionsplikten avskaffas?

Revision för många är en kritisk bedömning av företagets redovisning och är ofta förknippad med en negativ klang samt med en hög kostnadsbörda.

Bortsett från kostnaderna, fyller revisionen en mycket viktig roll i företagen. Genom att låta sin redovisning revideras av en kvalificerad revisor kan företagen få hjälp med att öka sin tillväxt och därmed öka sina chanser till vinst.

Idag är alla aktiebolag skyldiga att revidera sin redovisning, syftet med att slopa revisionsplikten för mindre företag är att minska den administrativa kostnadsbördan och förenkla regelverket. Trots kostnadsbördan som är relativt hög för företagen kommer enligt utredningens undersökningar 60-80% av de undantagna företagen att välja frivillig revision. Detta visar att revision är ett mycket bra hjälpmedel för företagen och nyttan med denna överstiger kostnadsbördans effekter. Revisionen kommer fortsättningsvis att vara ett bra hjälpmedel, i alla fall fram tills nya kontrollregler har implementerats och börjats utnyttjas av företagen. Utredningens bedömning är att antalet företag som väljer frivillig revision kommer att sjunka med tiden, ju längre revisionsplikten har varit avskaffad och nya tjänster har kommit ut på marknader som är mer anpassade till de mindre företagen.

Först och främst måste regeringen bestämma vilket gränsvärde som skall gälla för kriteriet små företag och om regelförändringar skall implementeras i fler steg eller i ett. När det gäller utredningens förslag om ett gränsvärde som följer EU direktivets maxvärde, balansomslutning 41,5 miljoner kronor, nettoomsättning 83 miljoner kronor och 50 anställda, skiljer sig våra undersökta organisationers och myndigheters remissvar.

Svensk Näringsliv rekommenderar utredningens förslag. Ekobrottsmyndigheten rekommenderar inte detta förslag då de anser att avskaffningen skall ske stegvis och ger förslag på ett lägre gränsvärde, balansomslutning 1,5 miljoner kronor, nettoomsättning 3 miljoner kronor, 3 anställda, samt utvärdera detta först för att sen kunna höja dessa värden. Även FAR SRS avråder från att följa max värdena i direktivet och anser att avskaffningen skall ske stegvis för att kunna utvärdera effekterna. Även skatteverket delar FAR SRS och Ekobrottsmyndigheternas åsikter. Att sätta gränsvärdena lägre än max gränsvärde kan ge möjlighet att utvärdera effekterna av avskaffandet av revisionsplikten samt att ge marknaden

en chans att utveckla nya tjänster som kan ersätta revisionen. Kan man sedan utvärdera att de positiva effekterna blev så bra som det var tänkt kan gränsvärden höjas successivt.

Tanken med avskaffandet av revisionsplikten är att förenkla regelverket samt sänka de administrativa kostnadsbördorna för de mindre företagen. Enligt utredningen skall en kostnadsreducering på 25 %, dvs. ca 5,8 miljarder kronor, vara resultatet av slopandet. FAR SRS håller inte med utredningen när det gäller denna besparing. Detta pga. att revisionsplikten blir frivillig och många företag kommer välja att ha revision, genom detta kommer besparing bara bli en bråkdel av den summa utredningen beräknat.

När det gäller regelförenklingen finns det olika aspekter på detta i remissvaren. Om man till exempel tar förslaget om att företagen skall i sin självdeklaration meddela om de anlitar en revisor för granskning av årsbokslutet samt om de har haft hjälp med upprättandet av bokslutet av en uppdragstagare. FAR SRS rekommenderar detta förslag medans Företagarna motsätter sig detta förslag. Företagarna menar att dessa uppgifter finns i bolagsverket och att företagen inte skall behöva lämna dessa uppgifter mer än en gång, då går företagen miste om regelförenklingen. Även Svenskt Näringsliv invänder starkt mot detta förslag.

Andra förslag som utredningen kommit med är bl.a. att skattemyndigheterna skall få möjlighet att löpande göra kontroller av företagets bokföring under året. Detta kan enligt Företagarna skrämja företagen till att fortsätta ha revision trots att de inte behöver dessa tjänster. Förslaget bidrar även till att Skattemyndigheterna kan komma att rikta sina kontroller åt de företag som valt att inte ha revision och de positiva effekterna av slopad revisionsplikt går därmed förlorade. Om det blir som utredningen föreslår i detta anseende är det nog så att Företagarnas och Svenskt näringslivs invändande blir verklighet.

4.2 Finns det risk för att företagets trovärdighet sänks gentemot intressenterna?

Detta är en viktig fråga för företagen då deras samarbete med intressenterna är bland det viktigaste som de har. Enligt utredningen kommer de negativa effekterna inte att bli speciellt nämnvärda vid avskaffandet av revisionsplikten.

De negativa effekterna som kan uppstå enligt utredningen är bland annat att kreditgivare kan se en reviderad redovisning mer tillförlitlig och att de undantagna företagen kan komma ställas inför hårdare krav i att säkerställa sin förmåga att utföra sina förpliktelser genom till exempel inteckning i företagets egendom. Men enligt utredningen är det ingen större risk att små företag får svårare att få krediter och sämre lånevillkor. Om detta trots allt uppstår är det lätt ordnat genom att återuppta sin revision av redovisningen. Den här tankegången är dock inte positiv då hela förslaget om avskaffning av revisionsplikten blir oväsentlig. Tanken är ju att små företag skall ha en valfrihet i att använda sig av de redovisnings- och revisionstjänster de är i behov av och inte tvingas till att ha revision för att kunna fortleva.

Största oron ligger vid myndigheterna där den ekonomiska informationen ligger till grund för skatteuträkning och för att förebygga ekonomisk brottslighet. Framförallt gäller det att få fram nya kontrollregler som kompenserar bortfallet av tillförlitligheten i revisionen. Här finns det många olika förslag och tankar .

Vi börjar med att utreda detta ur Skattemyndigheternas perspektiv. Först och främst avråder Skatteverket från att avskaffa revisionsplikten, detta för att utredningen har underskattat de förebyggande effekterna som revisionen har för att motverka fusk och fel i skattedeklarationerna. Enligt skatteverket kommer en ökning av både medvetna och omedvetna fel öka då de flesta, enligt bedömningar, brott och fusk sker i de minsta företagen. Vidare säger skattemyndigheter att de kommer att behöva kraftigt utökade resurser detta för att kunna öka sina insatser för att kontrollera att inga fel kommer med in i skattedeklarationen.

Revisionsplikten avskaffande måste kompletteras med kontrollåtgärder för att redovisningsstandarden inte skall sjunka. Utredningens förslag om allmän bokföringskontroll välkomnas av Skattemyndigheten då de oanmälda besöken ger en högre preventiv och direkt effekt än de besök som är överenskomna.

Slutsatsen från Skattemyndigheterna är att den kostnad som revisionsplikten innebär årligen, ca 6 miljarder kronor, kommer delvis att föras över på Skatteverket då de får utföra en del av kontrollerna som de kvalificerade revisorerna gjorde innan avskaffningen, det vill säga kostnaderna förs över från företagen till Skatteverket. Hur effekterna kommer att slå när det gäller skatteintäkter och ekobrott kan man inte förutsäga. Detta måste utredas efter att revisionsplikten har varit avskaffad en tid och därför är det mycket bättre att börja med ett lägre gränsvärde och implementera detta stegvis.

Ekobrottsmyndigheten är på samma linje som Skattemyndigheten i mycket men de skiljer sig åt i att Ekobrottsmyndigheten är för ett avskaffande av revisionsplikten. Detta för att de tycker det är positivt med regelförenkling och lättnad av kostnadsbördor för företagen, vilket även bidrar till att det blir lättare att starta nya företag. Utredningen föreslår att revisorernas anmälningssplikt vid vissa misstankar skall avskaffas. Ekobrottsmyndigheten avvisar detta förslag då de säger att anmälningssplikten istället skall bli ett föremål för djupare analys och att ingen regelförändring bör ske förrän en ordentlig utredning av dess effekter gjorts. Enligt ekobrottsmyndigheterna ställs det allt större krav på kontrollmekanismen där revisorerna har en betydande viktig del, detta för att den ekonomiska brottsligheten blir allt mer komplex och komplicerad samt ofta kopplad till organiserad brottslighet.

Ekobrottsmyndighetens uttalande stärker och talar för att en stegvis övergång till det nya regelverket är motiverat. Siffrorna talar för sig själva, 96 % av alla företag skulle bli undantagna vid en slopad revisionsplikt med satt max gränsvärde. Det finns nästan ingen möjlighet att kontrollera effekter, varken negativa eller positiva, av en slopad revision om man använder sig av förslaget med max gränsvärde.

Enligt studier som gjorts i England efter deras avskaffande av revisionsplikten är det många företag som har valt att ha revision trots att de är undantagna, detta för att företagen själva anser att deras tillförlitlighet gentemot intressenter är högre än om de inte hade haft revision. I England har revisionsplikten avskaffats stegvis vilket medfört att mindre omfattande kvalitetskontroller har byggts upp, dessa kontroller är frivilliga precis som revisionen för de företag som är undantagna. Största problemet som uppdragas i England är att företagsledningen oftast inte vet vad som ingår i en revision och därav är det svårt att veta vilket behov företagen har när det gäller kvalitetskontroller. Detta styrker uppfattningen som svenska myndigheter har om att avskaffa revisionen stegvis då det behövs tid för företagen och myndigheter att ta fram anpassade kontroll system.

4.3 Kommer små revisionsbyråers möjligheter att överleva bli sämre?

Idag finns de ca 4150 kvalificerade revisorer i Sverige och revisionen omsätter ca 8,7 miljarder kronor. Som nämnt tidigare kommer avskaffningen av revisionsplikten att minska denna omsättning, enligt utredningens beräkning, med ca 6 miljarder kronor. Enligt utredningen kommer ca 60-80 % av företagen att välja revision så den minskning kommer nog inte bli riktigt så hög som utredningen beräknat. FAR SRS är dock positiva till sloandet av revisionsplikten men de har en del invändningen på regeringens förslag. FAR SRS anser att regelförändringen skall ske stegvis samt att gränsvärdena skall sättas lägre än max gränsvärdena. FAR SRS rekommenderar inte att Skatteverket skall göra löpande kontroller under året av företagens redovisning utan föreslår istället en enklare skatterevision. Till skillnad från Ekobrottsmyndigheterna anser FAR SRS att skyldigheten för revisorerna att anmäla vid brottsmisstanke skall avskaffas enligt utredningens förslag.

När det gäller överlevnad av mindre revisionsbyråer är det viktigt att avskaffandet av revisionsplikten sker stegvis. Då många företag blir undantagna revisionsplikten kommer de behöva andra tjänster inom redovisningsbranschen. Om förändringen kommer för snabbt hinner inte marknaden med att ta fram nya och anpassade tjänster för de mindre företagen.

Utredningen räknar med att många företag kommer säga upp sina revisionsuppdrag med omedelbar verkan när revisionsplikten avskaffas. Detta kommer bidra att många revisionsbyråer säger upp många av sina revisorer. Dessa revisorer kommer konkurrera om nya uppdrag inte enbart mot varandra utan även mot redovisningskonsulter och bokföringsbyråer. Troligtvis kommer antalet revisorer att minska då dessa finner nya uppdrag vilket resulterar i att det kommer bli svårare för de företag som vill ha revision att hitta en kvalificerad revisor.

Om man tittar på effekterna i England efter deras avskaffande av revisionsplikten följer detta utredningens beräkningar. Där har antalet kvalificerade revisorer minskat och det har även bidragit till mindre utbud av ekonomisk utbildning för de som vill utbilda sig till kvalificerad revisor. Här är det ytterst viktigt att regerings utredning tar till sig dessa effekter och tänker ut möjliga lösningar på detta för att vi inte skall få en ökad arbetslöshet inom revisionsyrket. Värst drabbade blir de mindre orternas revisionsbyråer där utbudet av nya uppdrag är litet på grund av få bolag.

5 Slutsats

5.1 Svar på forskningsfrågorna

5.1.1 Vad händer med små aktiebolag om revisionsplikten avskaffas?

Effekterna av avskaffandet av revisionsplikten kommer inte att påverka de små företagen nämnvärt. Det som troligtvis kommer att märkas mest är att bördan för revisionskostnader minskar om företaget väljer att inte ha revision. Många företag kommer dock troligtvis att välja revision då detta är en tillförlitlighets faktor gentemot intressenterna. Företagen som väljer bort revisionen kommer istället få en hel del uppgiftsskyldigheter som i sin tur blir en kostnad. Detta innebär att den beräknade besparingen av revisionskostnaderna på 25 % troligen inte kommer att bli så hög.

5.1.2 Finns det risk för att företagets trovärdighet sänks gentemot intressenterna?

Trovärdigheten kommer troligtvis inte att sjunka genom att revisionsplikten avskaffas. Detta eftersom nya kontroller måste göras av företagen för att kompensera den borttagna revisionen. Myndigheter som skatteverket och ekobrottsmyndigheter är dock tveksamma till att tillförlitligheten inte sjunker. Dessa två myndigheter är mycket angenäma om att avskaffning av revisionsplikten sker stegvis och att gränsvärdena för kriteriet små företag sätts lägre än EU direktivets maxvärde. Detta för att kunna göra utvärdering av positiva och negativa effekter efter första steget av regelförändringen.

5.1.3 Kommer små revisionsbyråers möjligheter att överleva bli sämre?

Små revisionsbyråer kommer att behöva erbjuda andra tjänster istället för revision och även byråerna är angenäma om att avskaffningen sker stegvis. Revisionsbyråer vill att avskaffningen skall ske stegvis då de behöver mer tid att ta fram kundanpassade lösningar på marknaden. Revisionsbyråer i mindre orter kommer troligtvis att få det svårast då deras kundkrets oftast är liten på grund av få företag i små orter.

5.2 Författarnas åsikt

Författarna delar sin åsikt med myndigheterna när det gäller att ha lägre gränsvärden och att avskaffningen skall ske stegvis. Genom att långsamt övergå till nya regler om revisionsplikt kan man undvika kaos och oroligheter i näringslivet då marknaden hinner anpassa sig till det nya regelverket. Författarnas åsikt är den att det inte kommer att bli bra om över 90 % av företagen blir undantagna revisionsplikten i ett steg på grund av anpassningssvårigheter.

Författarna instämmer med Skatteverkets bedömning om att de flesta skattefel finner man i små företag och möjligheten att skattefusket ökar och skatteintäkterna minskar är överhängande. Det finns en viss risk för att medvetna fel i mindre företags redovisning ökar med en slopad revisionsplikt, det kan komma att bli lättare att undanhålla, eller förklä intäkter och kostnader i företagen.

5.3 Förslag till fortsatt forskning

En intressant jämförelse hade varit att se vilka effekter avskaffandet utav revisionsplikten haft på länder inom EU, och även se vad deras utredningar visat innan de har avskaffat revisionsplikten.

Vi föreslår också att man gör en uppföljning av regeringens utredning efter några år och jämför före och efter avskaffandet av revisionsplikten och ser hur det verkligen påverkade företagen, revisionsbyråerna, myndigheterna och samhället.

Källor:

Böcker

Andersen, I. (1998). *Den uppenbara Verkligheten*. Lund: Studentlitteratur

Christensen, mL., Andersson, N, Carlsson, C & Haglund, L (2001). *Marknadsundersökning – en handbok*. Lund: Studentlitteratur

Dag Smith, *Redovisningens Språk*, tredje upplagan, Studentlitteratur 2006

Holme, I & Solvang, B (1997). *Forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur

J-O Andersson, Cege Ekström, Jöran Enqvist, Rolf Jansson, *E 2000 Baskurs i Företagsekonomi basbok 2 uppl. 5.2*, LIBER AB

Svenning, C (2000). *Metodboken [samhällsvetenskaplig metod och metodutveckling]*. Eslöv: Lorentz

Wallén, G (1996). *Vetenskapsteori och forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur

Internetadresser

Allt om Revision,
<http://alltomrevision.wordpress.com/about/>

Allt om Revision,
<http://alltomrevision.wordpress.com/2006/12/18/bor-revisionsplikten-avskaffas-eller-behallas/>

Ekobrottsmyndigheterna,
http://www.ekobrottsmyndigheten.se/templates/Page_____5.aspx

FAR SRS,
http://www.farsrs.se/portal/page?_pageid=33,58371&_dad=portal&_schema=PORTAL

FAR SRS,
http://www.farsrs.se/portal/page?_pageid=33,38258&_dad=portal&_schema=PORTAL

Företagarna,
(<http://www.foretagarna.se/Om-foretagarna/Var-organisation/>)

Lagrummet,
<http://www.lagrummet.se/lar-dig-mer/faq/Om-lagar/>

Nationalencyklopedin,
<http://www.ne.se/lang/hypotetisk-deduktiv-metod>
Nationalencyklopedin • Lång

<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/lang/revision/292965>, tillgänglig 2009-11-24

Nationalencyklopedin • Lång

<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/lang/aktiebolag>, tillgänglig 2009-11-24

Notisum,

<http://www.notisum.se/rnp/sls/fakta/a0050551.htm>, tillgänglig 2008-12-15

Regeringen, SOU 2008:32

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/10/21/24/04afd0c4.pdf>, tillgänglig 2010-01-04

Skatteverket,

<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/remissvar/2008/remissvar2008/13122266808112.5.121b82f011a74172e5880005981.html?posid=1&sv.search.query.allwords=revisionsplikten>

Skatteverket,

<http://www.skatteverket.se/omskatteverket/omoss.4.65fc817e1077c25b832800015922.html>

Svenskt Näringsliv

(http://www.svensktnaringsliv.se/om_oss/)

Svenskt Näringsliv

(http://www.svensktnaringsliv.se/om_oss/sa-foddes-svenskt-naringsliv_9758.html)

Svenskt Näringsliv Remissvar

http://www.svensktnaringsliv.se/multimedia/archive/00013/Remissvar_2008-115_13877a.pdf

Skattemyndigheterna Remissvar

<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/remissvar/2008/remissvar2008/13122266808112.5.121b82f011a74172e5880005981.html>

Företagarna Remissvar

[http://www.foretagarna.se/Global/remisser_och_skrivelser/2008/080709%20Remissvar%20revisionsplikten%20\(SOU%202008%2032\).pdf](http://www.foretagarna.se/Global/remisser_och_skrivelser/2008/080709%20Remissvar%20revisionsplikten%20(SOU%202008%2032).pdf)

Ekobrottsmyndigheterna Remissvar

<http://www.ekobrottsmyndigheten.se/upload/remisser/remisser08/revisionsplikten.pdf>

Svenskt näringsliv Remissvar/Utredning

http://www.svensktnaringsliv.se/multimedia/archive/00004/Beg_ran_om_utredning_4498a.pdf

FAR SRS Remissvar

http://www.farsrs.se/pls/portal/docs/PAGE/FAR/NYHETSARKIV/NYHETSARKIV%202008/SOU%202008.32_0.PDF